

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΣΧΟΛΗ ΔΙΕΘΝΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ, ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ & ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ		
ΤΜΗΜΑ	Διεθνών, Ευρωπαϊκών & Περιφερειακών Σπουδών		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	120443	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Ε (χειμερινό Εξ.)
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Το Φύλο στις Διεθνείς Σπουδές		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις	3	6	
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδικευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	Ειδικού Υποβάθρου		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Τυπικά ΚΑΝΕΝΑ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική (δυνατότητα εξετάσεων στα αγγλικά για τους φοιτητές Erasmus)		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://openeclass.panteion.gr/courses/TME165/		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

<p>Μαθησιακά Αποτελέσματα <i>Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.</i></p> <p><i>Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης • Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β • Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων
<p>Οι φοιτητές/τριες αναμένεται:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) να εξοικειωθούν με τον τρόπο με τον οποίο το φύλο διαπερνά και διαμορφώνει τη Διεθνή Πολιτική και τις Διεθνείς Σχέσεις. 2) να αναπτύξουν κριτική σκέψη σε ό,τι αφορά τις 'ορθόδοξες' Διεθνείς Σχέσεις σε επίπεδο κυρίαρχων θεωρητικών προσεγγίσεων και πράξης. 3) να αναπτύξουν τη δεξιότητα να χρησιμοποιούν θεωρητικές έννοιες και προσεγγίσεις στην, έστω και στοιχειώδη, ανάλυση της διεθνούς πραγματικότητας με την οπτική του φύλου
<p>Γενικές Ικανότητες <i>Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;</i></p>

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
Λήψη αποφάσεων
Αυτόνομη εργασία
Ομαδική εργασία
Εργασία σε διεθνές περιβάλλον
Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον
Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
.....
Άλλες...
.....

- Κριτική στάση στην προσφερόμενη επιστημονική γνώση (κυρίως μέσω της μελέτης επιστημονικών κειμένων διαφορετικών και συχνά αντικρουόμενων προσεγγίσεων και θέσεων).
- Ανάλυση και θεωρητική επεξεργασία δεδομένων.
- Ευαισθητοποίηση στην αξία της διεπιστημονικής προσέγγισης (στο πλαίσιο του μαθήματος οι φοιτητές/τριες αποκτούν εμπειρία της συνάντησης διαφορετικών επιστημονικών πεδίων -κοινωνιολογίας, φιλοσοφίας, πολιτικής επιστήμης, διεθνών σχέσεων- στην κατανόηση, ανάλυση και ερμηνεία της πολυπλοκότητας των φαινομένων της διεθνούς πολιτικής με την οπτική του φύλου)
- Ευαισθητοποίηση σε ζητήματα φύλου, δια της αποδόμησης των καθιερωμένων προσεγγίσεων ποικίλων διαστάσεων της Διεθνούς Πολιτικής και των Διεθνών Σχέσεων
- Ευαισθητοποίηση σε ζητήματα διαφορετικότητας και πολυπολιτισμικότητας (κυρίως μέσω της κριτικής στάσης απέναντι στα ποικίλα φεμινιστικά θεωρητικά σχήματα αλλά και μέσω του εστιασμού σε μετα-αποικιακές και μετα-δομικές φεμινιστικές προσεγγίσεις των Διεθνών Σχέσεων)

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα προσεγγίζει με την οπτική του φύλου τις Διεθνείς Σπουδές. Θέτει υπό συζήτηση μια σειρά ερωτημάτων που αφορούν τις διεθνείς σχέσεις, το διεθνές δίκαιο και την διεθνή πολιτική οικονομία. Έτσι επιχειρεί να απαντήσει στα ακόλουθα ερωτήματα: τι είναι το «φύλο» και τι αποκαλύπτει η εφαρμογή αυτού του αναλυτικού εργαλείου στο πεδίο των διεθνών σχέσεων (ένοπλες συγκρούσεις, ειρηνευτικές διαδικασίες, διπλωματία και εξωτερική πολιτική), του διεθνούς δικαίου (ανθρώπινα δικαιώματα) και της διεθνούς πολιτικής οικονομίας (θέματα ανάπτυξης).

Η ύλη αναπτύσσεται σε 13 διδακτικές εβδομάδες που καλύπτουν τις ακόλουθες θεματικές

Εισαγωγή (1^η εβ.)

Εισαγωγική και συνοπτική παρουσίαση των θεματικών του μαθήματος και του τρόπου με τον οποίο κάθε υπο-πεδίο των Διεθνών Σπουδών συναντάται με το φύλο.

Συζήτηση γύρω από τις αλλαγές (θεωρητικές, μεθοδολογικές) που έχει επιφέρει ο αναστοχασμός διά της οπτικής του φύλου στο πεδίο των Διεθνών Σπουδών

Εννοιοδότηση του όρου 'φύλο' και φεμινιστικές θεωρίες (2^η εβδ.)

Παρουσίαση και συζήτηση γύρω από την ποικιλία των νοηματοδοτήσεων και προσλήψεων του *φύλου* και αναφορά στην σημασιολογική εξέλιξη του όρου. Εισαγωγή στη διασταύρωση του *φύλου*, ως ταυτοτικής κατηγορίας, με άλλες ταυτότητες και συνοπτική αναφορά στις φεμινιστικές θεωρητικές προσεγγίσεις (φιλελεύθερος, ριζοσπαστικός, μαρξιστικός, σοσιαλιστικός, ψυχοαναλυτικός, μετα-ποικιακός, μετα-δομικός φεμινισμός)

Φεμινιστικές Διεθνείς Σχέσεις (3^η εβδ. & 4^η εβδ.)

Ανάλυση του ιστορικοπολιτισμικού συγκείμενου της συνάντησης του *φύλου* με τις Διεθνείς Σχέσεις. Ιδιαίτερη αναφορά γίνεται στην *τέταρτη μεγάλη συζήτηση* (την έλευση του μεταθετικισμού και του κονστρουκτιβισμού) εντός του πεδίου και τις οντολογικές, επιστημολογικές και μεθοδολογικές προκλήσεις που εισάγει το *φύλο* σε αυτό.

Αναφορά στην πορεία των φεμινιστικών Διεθνών Σχέσεων, στα ζητήματα που εστιάζει κάθε μία από τις τρεις γενιές φεμινιστριών/των διεθνολόγων και στην εξέλιξη, διεύρυνση και εμβάθυνση που υφίσταται το πεδίο των Διεθνών Σχέσεων μετά τη συνάντησή του με το *φύλο*.

Φύλο και Έθνος-Κράτος (5^η εβδ.)

Συζήτηση γύρω από τους ποικίλους τρόπους με τους οποίους οι 'γυναίκες,' ως κατηγορία, συμμετέχουν στη αναπαραγωγή (βιολογική και κοινωνική) και την επιβίωση του έθνους-κράτους και γύρω από την εμπλοκή τους στο 'παιχνίδι' των εθνικών συμβόλων και των συμβολισμών. Επίσης αναλύεται με ποιο τρόπο το *φύλο* είναι πολιτικά σημαντικό για την απονομή και οριοθέτηση της ιδιότητας του πολίτη

Ένοπλες Συγκρούσεις και Φύλο (6^η εβδ.)

Κριτική προσέγγιση και αποδόμηση του πλέγματος «θηλυκότητα-ειρήνη» και «αρρενωπότητα-πόλεμος». Ανάλυση της έμφυλης προσέγγισης της στρατιωτικοποίησης.

Σεξουαλική και Έμφυλη Βία ως Όπλο Πολέμου (7^η εβδ.)

Εμφυλοποίηση της βίας στο πλαίσιο των ενόπλων συγκρούσεων και αμφισβήτηση του κυρίαρχου λόγου που υπηρετεί τα προαναφερθέντα δίπολα σχήματα. Διαθεματική (intersectional) προσέγγιση και ανάλυση του φαινομένου της σεξουαλικής και έμφυλης βίας στο πλαίσιο των συγκρούσεων. Σημασιοδότηση των όρων 'σεξουαλική και έμφυλη βία', 'όπλο', 'γενοκτονία', 'gynocide'. 'gendercide'. Συζήτηση γύρω από το φαινόμενο 'γυναίκες-θύτες' 'άνδρες-θύματα', και διερεύνηση του ερωτήματος «γιατί οι διεθνολόγοι» δεν δίνουν ιδιαίτερη σημασία σε αυτό το φαινόμενο, παρά την έντονη παρουσία του.

Φύλο και Τρομοκρατία (8^η εβδ.)

Τι καταδεικνύει η έμφυλη προσέγγιση του φαινομένου της τρομοκρατίας. Παρουσίαση των διαφορετικών ρευμάτων σκέψης σχετικά με τα κίνητρα και το ρόλο των τρομοκρατών ως έμφυλων ενσώματων ατόμων. Ιστορική προσέγγιση της παρουσίας και της δράσης των γυναικών σε τρομοκρατικές οργανώσεις.

Φύλο και Ασφάλεια (9^η εβδ.)

Φεμινιστικές θεωρίες ασφάλειας και εννοιοδότηση του όρου 'ασφάλεια' με την οπτική του φύλου. Συνοπτική παρουσίαση των φεμινιστικών σπουδών ασφαλείας και των εντάσεων που έχουν καταγραφεί εντός αυτού του υπο-πεδίου. Συζήτηση γύρω από το ζήτημα της έμφυλης προσέγγισης των επίσημων και ανεπίσημων ειρηνευτικών διαδικασιών και παρουσίαση της *Ατζέντας Γυναίκες, Ειρήνη και Ασφάλεια* [Women, Peace and Security Agenda] του ΟΗΕ.

Φύλο – Διεθνείς Σχέσεις και Αφήγηση Ιστοριών (10^η εβδ.)

Συζήτηση για τις πρόσφατες εξελίξεις στη θεωρία των Διεθνών Σχέσεων, πιο συγκεκριμένα τις προσεγγίσεις μέσω αφήγησης και πρακτικών αναπαράστασης. Αναφορά στο πως τα ζητήματα φύλου αναπαρίστανται στη διεθνή πολιτική και κατασκευάζονται στα ΜΜΕ και τα πολιτισμικά «κείμενα» όπως οι φωτογραφίες και οι κινηματογραφικές ταινίες. Ιδιαίτερος εστιασμός στις αφηγήσεις και αναπαραστάσεις του πολέμου κατά της τρομοκρατίας.

Φύλο και Ανθρώπινα Δικαιώματα (11^η εβδ.)

Ενασχόληση με τη θεωρία και την πρακτική των ανθρωπίνων δικαιωμάτων με εστιασμό στα δικαιώματα των γυναικών και των ΛΟΑΤΚΙ. Παρουσίαση των φιλοσοφικών και θεωρητικών συζητήσεων περί τις οικουμενικότητας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και της διαδικασίας διαμόρφωσης των διεθνών κανόνων περί των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Επίσης συζητείται το πώς το φεμινιστικό εγχείρημα μπορεί να πορευτεί αντιμετωπίζοντας επιτυχώς τις προκλήσεις της διαλεκτικής μεταξύ του οικουμενικού και του πολιτισμικού σχετικισμού, μεταξύ του παγκόσμιου και του τοπικού.

Φύλο, Διεθνής Πολιτική Οικονομία και Ανάπτυξη (12^η εβδ.)

Προσέγγιση της έμφυλης φύσης της παγκόσμιας οικονομίας και φεμινιστική κριτική της 'ορθόδοξης' παγκόσμιας πολιτικής οικονομίας. Κυρίως εστιασμός στην φεμινιστική μετα-αποικιακή βιβλιογραφία των Διεθνών Σχέσεων. Επίσης εννοιοδότηση του όρου 'ανάπτυξη' υπό το πρίσμα του φύλου και συζήτηση γύρω από τα τρία μοντέλα ανάπτυξης 'γυναίκες στην ανάπτυξη', 'γυναίκες και ανάπτυξη' και 'φύλο και ανάπτυξη'.

Επανάληψη & Συμπερασματικές Σκέψεις (13^η εβδ.)

Επανάληψη των κυριότερων σημείων του αναστοχασμού της θεωρίας και πράξης των Διεθνών Σχέσεων και εκ νέου αναφορά στον τρόπο διεύρυνσης και εμπάθυνσης της επιστημονικής πειθαρχίας των Διεθνών Σχέσεων.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

<p>ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</p>	<p>Το μάθημα γίνεται με διαλέξεις στη διάρκεια των οποίων προάγεται η συμμετοχική διαδικασία</p>	
<p>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</p>	<p>Η οργάνωση και η διδασκαλία του μαθήματος αξιοποιούν Τ.Π.Ε. Οι διαλέξεις συνοδεύονται από παρουσιάσεις PowerPoint, οι οποίες είναι ηλεκτρονικά διαθέσιμες μέσω της ιστοσελίδας του μαθήματος στο eclass. Πρόσθετο υλικό του μαθήματος αναρτάται επίσης στο eclass. Τέλος, το eclass αξιοποιείται για την άμεση επικοινωνία με τους φοιτητές, καθώς εκεί αναρτώνται όλες οι ανακοινώσεις που σχετίζονται με το μάθημα.</p>	
<p>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</p> <p>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</p>	<p>Δραστηριότητα</p>	<p>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</p>
	<p>Διαλέξεις</p>	<p>13 εβδ. Χ 3 ώρες= 39 ώρες</p>
	<p>Εβδομαδιαία μελέτη & προετοιμασία για το μάθημα</p>	<p>13 εβδ. Χ 3 ώρες= 39 ώρες</p>
	<p>Επαναληπτική μελέτη προετοιμασίας για τις εξετάσεις</p>	<p>100 ώρες</p>
	<p>Σύνολο Μαθήματος</p>	<p>178 ώρες</p>
<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης</p> <p>Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</p> <p>Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</p>	<p>Η αξιολόγηση γίνεται στην ελληνική γλώσσα (και κατ' εξαίρεση για τους φοιτητές Erasmus στην αγγλική).</p> <p>Η αξιολόγηση των φοιτητών/τριών που συμμετέχουν γίνεται με τελική γραπτή εξέταση βασισμένη σε ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής, γνώσης και κριτικής ανάλυσης, προερχόμενες τόσο από τη θεωρία όσο και από την τρέχουσα επικαιρότητα</p>	

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

--

Υποχρεωτικά Εγχειρίδια

- Jeal Steans, 2017, *Φύλο και Διεθνείς Σχέσεις*, Αθήνα: Πεδίο.

Προτεινόμενα προς μελέτη κείμενα

- Enloe Cynthia, 2014 [2nd ed.], *Bananas, Beaches and Bases*, Berkeley: University of California Press.
- Yuval-Davis, Nira, 2013, *Κοινωνικό Φύλο και Έθνος*, (Μετάφραση: Σοφία Τρομάρα, Επιμέλεια: Λεωνίδα Τρομάρα), Θεσσαλονίκη: University Studio Press.
- Sjoberg, Laura and Caron Gentry, 2011, *Women, Gender, and Terrorism*, Athens, Georgia: University of Georgia Press.

Πρόσθετο υλικό που αναρτάται στο eclass

- Αβδελά Έφη, 2006, Το Φύλο στην Ιστοριογραφία: Ένα δύο πράγματα που ξέρω για αυτό, *Σύγχρονα Θέματα* 94, σελ. 38-42.
- Sjoberg Laura and Ann Tickner, 2013, *Feminist Perspectives on International Relations*, in Carlsnaes W.; Thomas Risse and Beth A. Simmons (eds.), *Handbook of International Relations*, Sage, pp.170-194.
- Pankhurst Donna, 2010, *Sexual Violence in War*, in Laura Shepherd (ed.), *Gender Matters in Global Politics*, London and New York: Routledge, pp.148-158.
- Tickner, Ann J., 2002, *Visions of International Studies, Feminist Perspectives on 9/11*, in *International Studies Perspectives*, Vol.3 (4), pp.333-350
- Bouta Tsjear, Frerks Georg, Bannon Ian, 2005, *Gender, Conflict and Development*, [Chapter 5: Gender, Informal Peace Processes and Rebuilding Civil Society, pp.65-75].
- Steans J, 2007, *Debating Women's Human Rights as a Universal Feminist Project: defending women's human rights as a political tool*, *Review of International Studies*, Vol.33 (1), pp.11-27
- Πετρινώτη, Ξανθή, 2010, Η έρευνα για το Φύλο στα Οικονομικά της Εργασίας: Ένας απολογισμός του ερευνητικού έργου, στο Καντσά Βενετία, Βενετία Μουτάφη, Ευθύμιος Παπαταξιάρχης, *Φύλο και Κοινωνικές Επιστήμες στη Σύγχρονη Ελλάδα*, Αθήνα: Παπαλεξανδρή, σελ.225-255.
- Rathgeber, Eva, 1990, *WID, WAD GAD: Trends in Research and Practice*, in: *Journal of Developing Areas*, 24, pp.489-502.